

ТЕМА: Г. Квітка-Основ'яненко. “Маруся”. Утілення морального й естетичного ідеалів в образах головних героїв.

1. ПРИГАДАЙТЕ!

Графічний диктант «Так» чи «Ні».

1. Г. Квітка-Основ'яненко народився під Харковом в с.Основа.
2. Народився Г. Квітка-Основ'яненко 1787 року.
3. Батьки Квітки були із простого роду.
4. Родичі Квітки займали вчительські посади.
5. “Маруся” за жанром - поєднання сентименталізму з реалізмом.
6. “Маруся” - твір, який написаний українською літературною мовою.

2. ПЕРЕВІРТЕ ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Сюжет повісті:

Експозиція — знайомство з головними героями, сім'єю Наума Дрота — дружиною Настею та донькою Марусею, їх позитивна характеристика;

Зав'язка — кохання з першого погляду Василя й Марусі;

Розвиток дії — Василь просить руки дочки в Наума Дрота, який йому відмовляє; хлопець іде на заробітки; Маруся в гаю потрапляє під зливу, застуджується й раптово помирає за день до повернення коханого;

Кульмінація — Василь, повернувшись із заробітків вільним від рекрутчини, дізнається, що Маруся померла;

Розв'язка — тяжко переживаючи втрату, хлопець постригся в ченці й незабаром також помер, а батьки Марусі знаходять утіху в праці, молитвах, смиренні в спілкуванні з Богом.

Повість насичена **позасюжетними елементами**: українські народні звичаї, обряди — весілля, сватання з усталеним текстом, емоційними піснями, дотепними примовками. Вражає сцена похорону, народні голосіння в устах батьків виписані з етнографічною точністю. Майстерно змальовані в традиціях сентименталізму чудові пейзажі української ночі, елегійна картина ранку, що стали взірцем для багатьох поколінь письменників.

3. РОБОТА НАД ОБРАЗАМИ

Головні герої повісті «Маруся» — уособлення високих морально-етичних якостей простої людини. Автор наділяє їх ідеальними позитивними рисами: чесність, слухняність, повага до батьків і добрих людей, працьовитість, співчутливість до бідних, покірність і віра в Бога.

МАРУСЯ

- «Та що ж то за дівка була! Висока, прямесенька, як стрілочка, чорнявенька, очиці, як тернові ягідки, бровоньки, як на шнурочку, личком червона, як панська рожа, що у саду цвіте...»
- «Коли було заговорить, то усе так звичайно, розумно, так неначе сопілочка заграє стиха, що тільки б її й слухав; а як усміхнеться та очицями поведе, а сама зачервоніється, так от неначе шовковою хусточкою обітреть смажніі уста. »

ВАСИЛЬ

- «Старшим боярином був з города парубок, свитник Василь. Хлопець гарний, русявий, чисто підголений; чуб чепурний, уси козацькі, очі веселенькі, як зірочки; на виду рум'яний, моторний, звичайний ...»

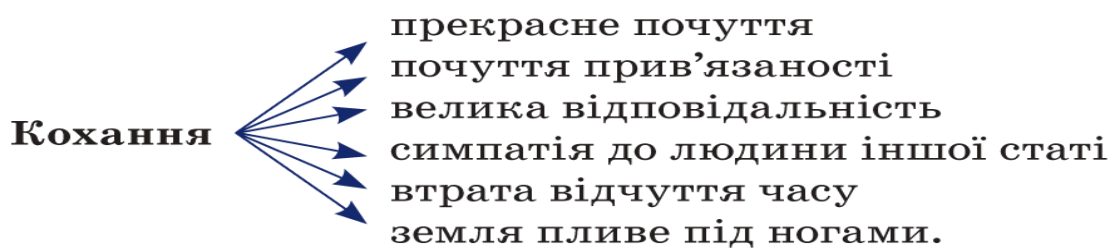
В образі **Василя** найяскравіше втілені риси *сентименталізму* — психологічний стан закоханого хлопця,

віщування серця під час розставання пари на кладовищі, переживання смерті Марусі, добровільний відхід від мирського життя.

Василь та Маруся

«Як же зійшлись, так дарма, що тільки, може, часів три не бачились, а так неначе десять год розно були. Обнімаються, цілує один одного, розговорюють, розказують; то, побравшись за рученьки, ходять, то вп'ять посідають, то вп'ять за те ж. І незчулись, як вже стало вечоріти. І то ж бо правда, що коли будеш укупі з тим, кого любиш, то день так швидко пробіжить, як часиночка.»

- Як можна охарактеризувати кохання Василя і Марусі?

БАТЬКИ МАРУСІ

В образі **Наума Дрота** Квітка показав ідеального, на його погляд, селянина. Життя в сім'ї Наума Дрота проходило в повній згоді, ніколи не було сімейних чвар. Він любив свою дочку, шанував дружину Настю. Наум був вольовим, непохитний у своїх намірах, дотримувався патріархального образу життя. Усі складні питання він вирішував на свій погляд.

Дружина Наума **Настя** – працююча, релігійна, любляча мати, добра і покірна. Вона бажала щастя для Марусі, хотіла видати її заміж за Василя, але залежність від рішень чоловіка змусила покоритись його волі. Її образ розкритий не так широко, як образи інших героїв.

Висновок : Отже, "Маруся" -- перша україномовна повість нової української літератури, взірць сентименталізму. У ній яскраво змальовано життя українського селянства, працю, побут і звичаї народу. Герої твору — селяни, прості люди, які є уособленням високих морально-етичних якостей. Щоб розчулити читача, письменник звернувся до основних мовно-стилістичних засобів сентименталізму: ліризму, пестливих форм слів, змалювання чудових українських пейзажів, чутливих і ніжних натур, зворушливих драматичних ситуацій, народних обрядів та звичаїв.

Домашнє завдання

1. **Опрацювати матеріал уроку та зробити опорний конспект про головних героїв повісті «Маруся»**
2. **Скласти «Анкету головного героя».** (Дівчата –Марусі, хлопці – Василя).

Анкета головного героя

1. Ім'я: _____
2. Місце проживання: _____
3. Батьки: _____
4. Національність: _____

5 Сімейний стан: _____

6 Риси характеру: _____

7 Стосунки з батьками: _____

8 Ставлення до коханого(ї) _____

9 Довгоочікуване бажання: _____

10. Мрія: _____

що завадило її здійсненню: _____